

שיעור יא: מועד לאדם ולבהמה - שיטת רש"י

דף ב ע"ב

תוכן:

א. הקשיים בשיטת רש"י בסוגיה

נקודות הצורכות עיון בדברי רש"י

ב. ביאור דברי רש"י עפ"י חילוק בין מיתה לנזיקין

לרש"י דברי הגמרא שייכים רק במיתה ולא בנזיקין

בזה רש"י מתרץ את שאלת הראשונים מרב פפא בדף לז

הטעם לחלק בדעת רב פפא בין מיתה לנזיקין

ג. שיטת הרמב"ם

הקושי בפסקי הרמב"ם

תירוץ הכס"מ

ביאור החילוק עפ"י ה'שלטי גיבורים' והקושי בו

ביאור החילוק עפ"י הגרנ"ט והקושי בו

ביאור החילוק באופן שונה

ד. חזרה לביאור שיטת רש"י והרי"ד

ה. לרש"י הסוגיה כרב זביד

מרש"י מדויק שהסוגיה לפי רב זביד

מדוע פירש רש"י שכופר דמי ניזק

מקורות

רש"י בדף ב ע"ב בד"ה "ואגב אורחיה קמ"ל"

'פורת יוסף' כאן ורש"ש

'גליון הש"ס' כאן

פסקי הרי"ד לדף לז ביחס בין הסוגיה שם לסוגייתנו

'חידושי רבנו מאיר שמחה' לדף לז ע"א

הרמב"ם בהלכות נזקי ממון פרק ו הלכה ח

הרמב"ם בהלכות נזקי ממון פרק י הלכה ג ובמ"מ וכס"מ שם

'שלטי גבורים' לדף לז (בדף יח ע"ב מדפי הרי"ף) בנוגע לרמב"ם הנ"ל

'חידושי הגרנ"ט' למסכתין סימן א

א. הקשיים בשיטת רש"י בסוגיה

בגמרא: "מאי שנא גבי אדם דכתיב 'כי יגח' ומאי שנא גבי בהמה דכתיב 'כי יגוף'? אדם דאית ליה מזלא כתיב 'כי יגח' בהמה דלית ליה מזלא כתיב 'כי יגוף', ומלתא אגב אורחיה קמ"ל דמועד לאדם הוי מועד לבהמה ומועד לבהמה לא הוי מועד לאדם".

רש"י בד"ה "ואגב אורחיה קמ"ל" כתב: "קרא, מדתלה נגיחה באדם ונגיפה בבהמה דמשמע נוחה היא הבהמה למות מן האדם, משמיענו דשור המועד להרוג את הבהמה ג פעמים לא חשיב העדאה לגבי אדם וכו'".

נקודות הצורכות עיון בדברי רש"י

1. מדוע רש"י דיבר במיתה ולא בניזיקין

רש"י פירש את ההבדל בין מועד לבהמה ומועד לאדם, לעניין מיתה, שור המועד להמתת בהמה לא נעשה בכך מועד להמתת אדם ולכן אם המית אדם אינו משלם את הכופר. לפירושו זה התקשה רש"י כיצד משכח"ל מועד להרוג אדם והוצרך לתרץ ולבאר כאשר לא עמד בדין לאחר שהמית את האדם הראשון והשני, וקשה מדוע רש"י לא פירש את "מועד" שבגמרא לעניין שור שהזיק ג"פ ולא המית ונפק"מ שאף לאחר שנעשה מועד להזיק לבהמה, אם נגח אדם והזיקו לא נחשב למועד ומשלם רק ח"נ כדין תם ולא נ"ש כדין מועד ואז לא יצטרך להיכנס לבעיה היכי משכח"ל מועד להמית?

ב'פורת יוסף' כאן התעורר לזה ותירץ: "ואפשר משום דס"ל לרע"ק לקמן (דף לג) דתם שחבל באדם משלם נזק שלם וא"כ אין נפק"מ בין תם למועד". לפיו, רש"י רצה לפרש את הסוגיה אף לפי ר"ע שלדידו תם שנגח אדם משלם נ"ש ולשיטתו אין נפק"מ אם נגדירו 'תם' או 'מועד' לאדם לעניין נזיקין, לכן פירש רש"י לעניין מיתה שאז יש נפק"מ אם נחשב ל'תם' או ל'מועד' לעניין כופר, אולם הוא בעצמו מקשה על תירוצו זה שהרי עדיין אף לר"ע יש נפק"מ לנזיקין בין תם שנגח אדם למועד שנגח לעניין תשלום מגופו או מהעלייה וא"כ חוזרת הקושיה.

היה אפ"ל בפשטות בביאור דברי רש"י, שמכיוון שהפסוקים בקרן עוסקים בקרן שהמיתה, "וכי יגח שור את איש או את אשה ומת" (שמות כא, כח) וכן "וכי יגוף שור איש את שור רעהו ומת" (שמות כא, לה), העדיף רש"י לפרש לעניין קרן שהמיתה, ועיין לקמן מה שנבאר באופן אחר.

2. מדוע רש"י נוקט עמדה בשאלה מהו כופר

עוד קשה, רש"י פירש כאן שתשלום כופר, שהיה משלם אם היה נחשב למועד, הינו דמי הנהרג וקשה שהרי זו מחלוקת רבנן וריב"ב בדף מ, ולא מובן, מה ראה רש"י להיכנס כאן למחלוקת זו ולבאר רק לפי רבנן שסברו שכופר הוא דמי ניזק? ואף שהלכה כרבנן אולם אי"ז נחוץ בכלל לסוגיה. הרש"ש כאן העיר על כך ולא תירץ זאת ועיין לקמן.

3. פירוש "מזלא"

רש"י פירש שני פירושים מהו "אדם אית ליה מזלא". והנה, פירושו הראשון לפיו לאדם יש דעת לשמור את גופו אך לא לבהמה, יכול לבאר את ההבדל בין מועד לאדם לבין מועד לבהמה בין לגבי שור שהזיק ובין לגבי שור שהמית, אולם רש"י פירש פירוש נוסף ולפיו "אית ליה מזלא ואינו נוח להמיתו בנגיפה" ולעומ"ז נוח יותר להמית בהמה, והבדל זה שכתב רש"י לא כתבו אלא לגבי מיתה ואין לנו לומר שכך אף בנזיקין דמהיכ"ת, דעניין הנוחות להמית מצד ה'מזלא' הוא כפי שהפנה רע"א כאן בגהש"ס לרש"י בשבת נג שפירש 'מזל' כמלאך ומליץ, ואין לנו אלא מה שכתוב וא"כ יל"ע מה יהיה לפירוש זה לגבי נזיקין.

ב. ביאור דברי רש"י עפ"י חילוק בין מיתה לנזיקין**לרש"י דברי הגמרא שייכים רק במיתה ולא בנזיקין**

אם אכן פירושו השני של רש"י בעניין "מזלא" נכון רק לגבי מיתה ולא לגבי נזיקין, נוכל להבין מדוע רש"י פירש את הגמרא לעניין מיתה ולא לעניין נזיקין, דרש"י רצה לפרש את הסוגיה באופן שיהיה עולה לשני פירושו ב"מזלא", לכן פירש דווקא במיתה שהרי לפירוש השני דין הגמרא נוהג רק במיתה.

כך נראה גם מדיוק לשון רש"י שמזכיר את עניין הנוחות להמתה "נוחה היא הבהמה למות מן האדם", ביטוי שהזכיר רק בפרושו השני בעניין מזלא "אינו נוח להמיתו".

ונראה להוסיף ולומר ברש"י שלא רק שבחר לפרש בשור שהמית ג"פ כדי שיעלה לשני הפירושים ב"מזלא", אלא באמת דברי הגמרא יתבארו גם לגבי שור שהזיק לפי הפירוש הראשון בו, ורש"י למד שדין הגמרא "מועד לאדם הוי מועד לבהמה" יהיה נכון רק לעניין

מועד למיתה ולא לעניין מועד לנזיקין, אף לפירוש הראשון ואילו בנזיקין אנו חוזרים למחלוקת ר"פ ורב זביד בדף לז.

בזה רש"י מתרץ את שאלת הראשונים מרב פפא בדף לז

הנה הראשונים כאן התלבטו האם סוגייתנו יכולה לעלות גם לפי רב פפא שאמר בדף לז ע"א "מועד לאדם לא הוי מועד לבהמה" שזה ההיפך ממה שכתוב אצלנו (והדבר קשה יותר שהרי סוגייתנו באה לבאר את דברי ר"פ כאן בעניין 'תולדותיהם כיו"ב' וא"כ כיצד חולקת עליו).

בפסקי הרי"ד לדף לז, לאחר שביאר שם שהלכה כרב פפא, הקשה כיצד זה עולה עם סוגייתנו (אך לא ציין שסוגייתנו היא לשיטת רב פפא כפי שהוספנו לעיל במוסגר) ותירץ בתירוצו השני: "אי נמי י"ל דוקא גבי מיתה אמרינן מועד לאדם הוי מועד לבהמה, דקראי במיתה הוא דמיירי וגבי מיתה הוא דעדיף אדם מבהמה, אבל לנזיקין כולן שוין ומועד לאדם לא הוי מועד לבהמה". לפיו, דברי הגמרא כאן ש'מועד לאדם הוי מועד לבהמה' נאמרו רק לגבי מיתה, מועד להרוג אדם נעשה מועד להרוג בהמה, אולם בדף לז עוסקת הגמרא בעניין נזק ודווקא לעניין נזק סבר ר"פ שמועד להזיק אדם אינו מועד להזיק בהמה.

נראה לכאורה ברש"י שלמד כרי"ד ולכן פירש את הסוגיה דווקא לגבי שור שהמית כדי שלא תהיה סתירה מרב פפא בדף לז, ואם זו הסיבה הרי שאף הפירוש הראשון יסכים לכך.

הטעם לחלק בדעת רב פפא בין מיתה לנזיקין

והנה בחידושי רבנו מאיר שמחה לדף לז ע"א כתב: "הא דקאמר בריש מכילתין דמועד לאדם מועד לבהמה, פירוש להריגה שאם הרג אדם מועד לבהמה ג"כ, אבל מועד להזיק אדם אינו מועד לבהמה ופשוט ומסולק קושיית תוספות שם...". רמ"ש כתב שהחילוק פשוט ולא ביאר לנו מהו.

לכאורה הסברא לחלק צריכה ביאור רב, שהרי מחלוקת ר"פ ור"ז היא אף כאשר נוגח מינים השווים בחוזקם ובכ"ז סבר ר"פ שלא נעשה מועד ממין אחד למין שני, וודאי שאין זה בגלל הבדל בנוחות להיות ניזוק בין מין זה למין אחר, אלא מפני שאלו מינים שונים

ויתכן שנמשך לנגוח מין אחד ולא מין אחר. יתירה מזו, הרי ר"פ ור"ז חלקו גם כאשר נגח מין חזק כמו שור ובכל זאת סבר ר"פ שאינו נעשה בכך מועד לנגוח כבש, אף שהוא חלש יותר. ע"כ הנקודה ברב פפא איננה מצד מסוגלות הדבר הניזוק להיזק, דא"כ מדוע לא נעשה מועד לנגוח כבשים, אלא לכאורה הסברא היא שאולי יש לו משיכה נגד מין אחד ולא נגד מין שני, וא"כ יש להבין מדוע לעניין מיתה כ"כ פשוט שר"פ יסכים שמועד לאדם הוי מועד לבהמה, דאף אם נאמרה לגבי מיתה סברת 'מזלא' וקשה יותר לפגוע באדם מאשר בבהמה כמו שכתוב אצלנו בסוגיה, אולם עדיין תישאר הבעיה האחרת שלפי ר"פ לא גרע מבהמות שוות בכוחן ומזלן שאמרינן אולי יש לו משיכה לזו ולא לאחרת וא"כ למה לעניין מיתה יודה ר"פ שמועד לאדם הוי מועד לבהמה?

והנה, בתוס' הרי"ד הנ"ל תלה זאת בכך שהפסוקים מהם ילפינן כאן שמועד לאדם הוי מועד לבהמה עסקו במיתה וכפי שציטטנו לעיל, ולפי דברינו לעיל ברש"י, רש"י ג"כ ילמד כך ולפירושו השני במזלא, לא בגלל הפסוקים אלא בגלל שעניין ה'מזלא' באדם שייך דווקא לגבי מיתה וכנראה שהפירוש ב'מזלא' הוא סיבת וטעם הפסוקים שדיברו רק במיתה (ויתכן שפירושו הראשון, שכאמור - יודה לכך, ילמד מצד הפסוקים ואף שאין טעם לחלק, אולם זו הלכה בהלכות העדאה).

אולם שאלתנו לעיל עדיין במקומה עומדת, מדוע מועד לאדם יהיה מועד לבהמה ומה בכך שלאדם יותר קשה למות, סו"ס יתכן והבהמה נמשכת רק להמתת בהמות ולא להמתת בנ"א?

כדי לענות על שאלה זו ניגש לעיין בשיטת הרמב"ם התמוהה לכאורה.

ג. שיטת הרמב"ם

הקושי בפסקי הרמב"ם

הרמב"ם בהלכות נזקי ממון פרק ו הלכה ח פוסק כרב פפא בדף לז שמועד לאדם לא הוי מועד לבהמה, אולם שם, בפרק י הלכה ג, גבי חיוב כופר, פסק שמועד לבהמה הוי מועד לאדם, כך שאם הרג ג"פ בהמות נעשה מועד לאדם ומשלם כופר.

פסק הרמב"ם לגבי כופר בנוי על הגמרא בדף מא ע"א שם חיפשה הגמרא כיצד משכח"ל מועד להרוג אדם, שהרי יש להרוג שור שהרג אדם כבר בעודו תם (וכמו שראינו כאן

ברש"י שבא לבאר זאת) ואמר שם רב זביד "כגון שהרג שלוש בהמות ומועד לבהמה הוא מועד לאדם" והרמב"ם למד שמשפט זה האחרון נאמר בניחותא ולא בתמיהה. כבר הקשה המ"מ על אתר בפרק י שדברי הרמב"ם קשים וסותרים זא"ז שהרי אם פסק שמועד לאדם אינו נעשה מועד לבהמה, כיצד מועד לבהמה נעשה מועד לאדם, ונשאר בצ"ע.

תירוץ הכס"מ

הכס"מ שם כתב שיש חילוק בין העדאה לעניין חיוב תשלומים על היזק לבין העדאה לעניין חיוב כופר על מיתה. חילוק זה נסמך על דיוק ברמב"ם שכתב: "הרי זה מועד להריגה", אולם יש לעמוד על טעמו של החילוק, אותו לא ביאר הכס"מ.

ביאור החילוק עפ"י ה'שלטי גבורים' והקושי בו

ב'שלטי גבורים' לדף לז (בדף יח ע"ב מדפי הרי"ף) הביא את הקושי הנ"ל בפסקי הרמב"ם וכתב: "ומיהו אפשר לומר דס"ל למי' דאיכא חילוק בין נזקין למיתה דהא דאמר דמועד אפילו לאדם לא הוא מועד לבהמה מיירי דווקא בנזקין שאע"פ שמועד להזיק זה אינו מועד להזיק זה, לא שנא מועד לבהמה ואח"כ הזיק אדם, לא שנא מועד להזיק אדם ואח"כ לבהמה, אבל גבי קטלא אם מועד להרוג זה מועד גם להרוג זה **דלגבי קטלא לא שייך לחלק ביניהן** משום דהאי אית ליה מזלא והאי לית ליה מזלא אלא בכל עניין דשייך קטלא בבעל חי **דדמי קטלא דהאי לקטלא דהאי**".

לפי דבריו עניין "אית ליה מזלא" נכון רק לעניין היזק ולא לעניין הריגה שבה "דמי קטלא דהאי לקטלא דהאי". הבנה זו הינה הפוכה מהבנת רש"י ב'מזלא' וקשה מאד כיצד ניתן לומר כך אם הפסוקים אותם מביאה הגמרא לומר את עניין ה'מזלא' - דווקא הם עוסקים במיתה ולא בנזיקין, שזה מה שהביא את הרי"ד לומר ההיפך מש"ג!

ביאור החילוק עפ"י הגרנ"ט והקושי בזה

ב'חידושי הגרנ"ט' סימן א ביאר שיש לחלק בין תשלום נזק לבין תשלום כופר, דחייב תשלום "אינו משלם בשביל פשיעתו, דהתורה לא רמיא עליו לשמור שורו (כך נוקט

הגרנ"ט ועיין בזה באריכות בשיעור ב שדנו בזה), רק הוא משלם חיובא השור דהתורה אמרה אם ממונך הזיק אתה מחויב לשלם הנזק ולא משום פשיעתו וזהו דווקא בשור תם". אולם חיוב כופר הינו שונה: "אבל במועד מוטל עליו חיוב לשמור שורו, א"כ כשהבעלים משלמים כופר הם משלמים חיובא דבעלים מפני שפשעו שלא שמרו היטב".

ממילא, בחיוב נזק שבא על נזק השור ולשם קביעת מועדות על תשלום השור יש לראות האם השור הועד, ואם נגח ג"פ בהמה עדיין לא ראינו שינגח אדם, אולם תשלום כופר אינו על נזק השור אלא תשלום הבעלים על כך שלא שמרו על השור ובכך לא מנעו את ההריגה והאדם נעשה מועד שלא לשמור שורו ללא קשר מה השור הזיק לאחר שלא שמר.

והנה אף שהגרנ"ט תמך ביאורו על שיטת הרמב"ם בעניין 'מכירין בעל השור ואין מכירין את השור' עיי"ש, מ"מ הסברא צ"ב, שהרי לאחר ששורו הרג ג בהמות עדיין לא התייעדו הבעלים שלא לשמור מפני הריגת אדם וא"כ כלפי הריגת אדם הוא עדיין תם.

ביאור החילוק באופן שונה

לכן נראה שהביאור ברמב"ם אינו מצד חילוק בסוגי חיוב התשלום שעליו לשלם, אלא נובע מהגדרת הדבר עליו יש לחזור ג"פ כדי להתייעד, מה על השור לעשות שלוש פעמים כדי שיהפך למועד?

ראינו שלשון הרמב"ם הוא "הרי זה מועד להריגה". כדי להיות מועד לכופר - די שהשור יהרוג ג"פ אף שמעשה ההריגה שונה מפעם לפעם, השור אינו מתייעד על מעשה ההריגה כדי שנאמר שמכיוון שבהמה ואדם הינם מינים שונים, מניין שאם המית בהמה ימית גם אדם, אלא השור מתייעד על כך שהרג, לכן לא משנה ההבדל בין אדם לבהמה ואף שיותר קשה להמית אדם כי אית ליה מזלא, מ"מ אם אמרינן שההעדאה למיתה איננה מצד מעשה ההמתה המסוים, לומד הרמב"ם, שעניין ההעדאה פה אינו בגלל מה שעתידי לעשות, שעתידי להמית, כי באמת אין שום בטחון לומר שימית על פי מה שהמית בעבר שהרי אלו מעשי המתה שונים, אלא ההעדאה היא מצד מה שעשה בעבר והמית.

משא"כ בנזיקין שם ההתייעדות היא על אותו מעשה הזיק שעשה וע"כ עניינה הוא שזה מלמד שכך עלול לעשות גם בעתיד ולכן שם אנו דורשים שיהיה במעשה כדי להצביע על מה שעלול לעשות ובזה סבר ר"פ שלא ניתן ללמוד מבהמה על אדם ולהיפך.

ד. חזרה לביאור שיטת רש"י והרי"ד

לפי"ז נחזור לביאור דברי רש"י. ראינו ברש"י וברי"ד כי סברת "אית ליה מזלא" נכונה רק לגבי הריגה ולא לגבי נזיקין, ושבזה תתורץ הסוגיה לפי ר"פ, ושאלנו כיצד ר"פ יסכים שבהריגה מועד לאדם מועד לבהמה, הרי ס"ס אלו מינים שונים ואף שאם הרג אדם ג"פ ייקל עליו להרוג בהמה, מ"מ מניין שנמשך להרוג בהמה?

לפי מה שראינו ברמב"ם שמועדות לכופר איננה מצד התייעדות אותו המעשה אלא מצד התייעדות להריגה, הרי שאף שלגבי נזיקין סבר ר"פ שאם מועד למין אחד אינו נעשה מועד למין אחר שהרי יתכן ונמשך רק לאותו המין, מ"מ לגבי מיתה אי"צ לומר שאנו חוששים שיבוא ליגח ולהמית כי נעשה מועד בזה שהרג ג"פ, שהרי איננו צריכים שיחזור מעשה ההריגה המסוים ע"ע ג"פ כמו שדרוש בהתייעדות לנזיקין, אולם בשונה מהרמב"ם רק מועד לאדם יהיה מועד לבהמה כי אדם אית ליה מזלא ולא הפוך, בגלל שלרש"י (ולמעשה לסוגיה) בעינין שהריגת אדם והריגת בהמה יהיו אותה "הריגה" וצריך שה'הריגה' תחזור ע"ע ג"פ, אע"פ שלא צריך הריגת אותו המין בדווקא, כי כאמור אין זה מצד העתיד אלא מצד העבר, אולם זקוקים ל"הריגה" שתחזור ע"ע והריגת אדם והריגת בהמה אינן אותו 'שם הריגה', שהרי אדם אית ליה מזלא, אלא בגלל שאדם אית ליה מזלא ממילא בכלל מאתיים מנה וא"כ הריגת אדם יש לה שם הריגה גם ביחס להריגת שור, אך לא הפוך, ואילו הרמב"ם למד שלשניהם יש 'שם הריגה' ודו"ק.

לפי ביאורנו זה יוצא שמה שבנזיקין מועד לאדם אינו מועד לבהמה - אין זה בגלל שסברת "אית ליה מזלא" לא שייכת, דאף אם כן שייכת מ"מ עדיין לר"פ יש בעיה שמא נמשך למין זה ולא למין אחר ולא יעזור לנו שנגיחת אדם יותר קשה מנגיחת בהמה ונצטרך לומר שאה"נ זו כוונת הרי"ד שהפסוקים שבאו לחדש שמועד לאדם הוי מועד לבהמה (ולא רק שאית ליה מזלא) נאמרו רק במיתה שהרי בנזיקין לא יעזור מה דאית ליה מזלא כיון שעדיין שמא נמשך דווקא לאותו המין וכך ילמד אף הפירוש הראשון ברש"י ואילו הפירוש השני ברש"י יסכים לכל הנ"ל, אלא אומר שמצד האמת אין מזלא לגבי נזיקין.

עד כאן ביארנו את הסוגיה לרש"י כרב פפא, כעת נלך במהלך נוסף שהסוגיה עולה דווקא לפי רב זביד.

ה. לרש"י הסוגיה כרב זביד

מרש"י מדויק שהסוגיה לפי רב זביד

באמת נראה ברש"י, שתירץ באופן שונה את שאלת הראשונים, שלמד שהסוגיה הולכת דווקא לפי רב זביד, דהנה כתב רש"י שהשמיענו שמועד לבהמה לא הוי מועד לאדם, וכלשונו: "משמיענו דשור המועד להרוג את הבהמה ג פעמים לא חשיב העדאה לגבי אדם" ולכאורה יש לדייק מדברי רש"י אלו שלמד את הסוגיה כרב זביד, שהרי מה שכתב שמועד לבהמה לא הוי מועד לאדם זה באמת החידוש לר"ז שהרי החלק השני שמופיע בגמרא והוא שמועד לאדם הוי מועד לבהמה הרי הוא פשוט לפי ר"ז שהרי אף מועד למינו הוא מועד לשאינו מינו, ואילו לפי ר"פ החידוש בגמרא הוא הפוך שמועד לאדם כן הוי מועד לבהמה ולא שמועד לבהמה אינו מועד לאדם, וא"כ מדויק ברש"י שלמד שהסוגיה לפי רב זביד (ואף ברי"ד הנ"ל למד כך בתירוצו הראשון) ובאמת לפי"ז ר"פ אכן יחלוק על סוגייתנו ויסבור שמועד לאדם אינו מועד לבהמה כדבריו בדף לז.

הקושי לפי"ז הוא העובדה שמתחילת העמוד אנו עוסקים בביאור דברי ר"פ ולכאורה הכל כאן צריך להתאים לשיטתו. כאן צ"ל כשיטמ"ק בד"ה "וז"ל נמצא בגליון" שפרטי הבירורים ל"צ להיות כר"פ "ואע"ג דהכא תלמודא מסיק לרב פפא, צ"ל דרב פפא משני הברייתא לפי דבריו אבל הני קראי סתמא מפרש להו כרב זביד דהכי הלכתא".

מדוע פירש רש"י שכופר דמי ניזק

והנה כעת נוכל להבין את שהתקשינו בו לעיל מדוע רש"י נכנס למחלוקת תנאים מהו כופר וביאר שכופר הינו דמי ניזק. להנ"ל י"ל שבגלל שביאר רש"י את סוגיין לעניין מיתה שמועד למיתת אדם הוי מועד למיתת בהמה ובאנו לפי רב זביד לחדש לא את זה שנעשה מועד לבהמה אלא שלהיפך לא נעשה מועד, ומועד למיתת בהמה אינו נעשה מועד למיתת אדם, הרי שצריך שתהיה שייכות בין תשלום שור מועד שממית בהמה לתשלום שור מועד שממית אדם, והנה בדף מא מבואר שאם כופר דמי מזיק ברור שבא לכפרה ולא לממונא, אולם אם הוא דמי ניזק חשבה הגמרא לומר שהוא ממונא והסיקה שהוא כפרה, ז"א אין הו"א לומר שדמי מזיק יהיה ממונא אלא רק כפרה משא"כ בדמי ניזק, וא"כ לכאורה הסוגיה כאן חייבת לסבור שכופר דמי ניזק, כי אם כופר היה דמי מזיק היה וודאי בגדר כפרה ואז לא הייתה לגמרא הו"א שמועד למיתת בהמה שמשלם תשלומי ממון של

נזק על הריגת הבהמה ייהפך עי"ז למועד לתשלומי כפרה שהם חיוב אחר לגמרי, ולכן רש"י נזקק לפרש שכופר דמי ניזק, אף שהסוגיה בדף מא הסיקה שכופרא כפרה צ"ל שס"ל לרש"י שסוגיין סברה שהוי ממונא, וזה מתאפשר רק אם ס"ל דמי ניזק.

